

YATILI İLKÖĞRETİM BÖLGE OKULLARININ SORUNLARINA İLİŞKİN ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

TEACHERS' AND STUDENTS' OPINIONS ABOUT THE PROBLEMS OF REGIONAL BOARDING PRIMARY SCHOOLS.

Necmi GÖKYER*

Özet

Bu çalışmanın amacı, yatılı ilköğretim bölge okullarının sorunlarına ilişkin öğrenci ve öğretmenlerin görüşlerini belirlemektir. Betimsel tarama modeli kullanılarak yapılan çalışmanın evrenini 2009-2010 eğitim-öğretim yılında, Bingöl ilinde bulunan 16 YİBO'da öğrenim gören 5354 öğrenci ile 192 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise bu okullardan basit- tesadüfi örnekleme yöntemiyle belirlenen 56 öğretmen ile 430 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma için alan taraması sonucunda öğretmenlerin görüşlerini belirlemek için 42, öğrenci görüşlerini belirlemek için ise 47 maddelik bir anket hazırlanmış ve uzman görüşlerine başvurularak uygulanmıştır. Anket aracılığı ile toplanan verilere, aritmetik ortalama, standart sapma, t testi ve tek yönlü Varyans analizi yapılmıştır. Araştırmada öğretmenler, “olumlu okul iklimi ve velilerle ilişkiler” boyutunda, öğrenciler ise, öğrenci ihtiyaçlarının karşılanması ve sağlık” boyutunda, “nadiren” düzeyinin daha üstünde sorun olduğu görüşündedirler. Yine öğrenciler, “beslenme ve temizlik” boyutunda, “ara sıra” düzeyinde sorun olduğu görüşündedirler.

Anahtar Kelimeler: Yatılı ilköğretim Bölge okulu, Okul-Veli İlişkisi, Sağlık ve Beslenme, Pansiyon, Belleci

Abstract

This study is intended to determine teachers' and students' opinions about the problems of regional boarding primary schools. The universe of the study based on descriptive survey model consists of 192 teachers and 5354 students studying in 16 regional boarding primary schools (YİBO) in Bingöl province in the academic year 2009-2010. The sample of the research consists of 56 teachers and 430 students who were selected from these schools through simple-random sampling method. As a result of field scanning for the research, 42-item questionnaire for teachers and 47-item questionnaire for students were applied to determine their opinions after resorting to expert opinions. The collected data through questionnaire was analysed with Arithmetic mean, standard deviation, T test and one-way variance analysis. In the research, teachers think that there is a problem at more than “rarely” level in the dimension of “positive school climate and relations with parents” and students think so in the dimension of “meeting students' needs and health”. Students think that there is a problem at “sometimes” level in the dimension of “ nutrition and hygiene”.

Key words: Regional Boarding Primary School, School-Parent Relations, Health and Nutrition, dormitory, Tutor

*Yrd.Doç.Dr., Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, ncmgokyer@hotmail.com

1.GİRİŞ

Kurumların sağlıklı şekilde işleyebilmesi yöneticiler ve yönetilenler arasındaki iletişime bağlıdır. TKY anlayışı gereği öğretmenlerin okulun iyileştirme çalışmalarına gönüllü katılmaları kurum kültürü oluşması açısından önem taşımaktadır. Örgütsel kültür, örgütsel iklimin ortaya çıkmasında önemli rol oynar. Ertekin'e göre, örgüt iklimi, örgüte kimliğini kazandıran, görevlilerin davranışlarını etkileyen ve onlar tarafından algılanan, örgüte egemen olan özellikler dizisidir (Çelik, 2009:43). Okul yöneticisi, diğer yönetsel etkinliklerle birlikte okul kültürünü bilinçli ya da bilinçsiz olarak yönetmektedir. Yöneticinin okul kültürünün yönetimindeki ilk görevi, güçlü bir okul kültürü oluşturmaktır. Güçlü okul kültürü, yönetici ve öğretmenlerin ortak değer, norm ve inançlar etrafında birleşmeleri sonucunda ortaya çıkar (Çelik, 2009:67). Başarısız bir sosyalleşme süreci geçiren örgütlerde de işbirliği ve eşgüdümleme olumsuz yönde etkilenir. Düşük düzeyde motivasyon, düşük düzeyde işe sarılma, örgütsel bağlılık eksikliği, düşük performans gibi olası sonuçlar görülebilir (Çelik, 2009:74). Okulun örgüt felsefesi de, yönetici, öğretmen ve öğrencilerin bakış açısını yönlendirmektedir. Örgüt felsefesi; davranışlara ve kararlara yol gösterir, örgütsel kültürü açıklar ve örgütsel performansı artırır (Çelik, 2009:62). İlköğretim okullarında; paylaşımcı ve iş birliğine dayalı yönetim anlayışıyla eğitim öğretimin niteliğini ve öğrenci başarısını artırmak, okulun fiziki ve insan kaynaklarını geliştirmek, öğrenci merkezli eğitim yapmak, eğitimde planlı ve sürekli gelişim sağlamak için Okul Gelişimi ve Yönetim Ekibi (OGYE) kurulmaktadır. OGYE okul müdürünün liderliğinde çalışarak Okul Gelişimini planlayan, planlanan çalışmaları uygulayan, yapılan çalışmalarda okul içi ve dışı koordinasyonu sağlayan bir çalışma grubudur (MEB, Hoş geldin Öğretmenim, 2010).

Okullarda olumlu okul ikliminin oluşmasında, velilerle iyi ilişkiler kurulmasında, öğretmenlerin okula bağlılıklarının artmasında ve dolayısıyla da iş doyumunun, iş veriminin ve performansın artmasında okul yöneticilerinin yönetsel becerilerinin ve kişilik özelliklerinin önemli bir etkisi vardır. Yöneticilerin yetkinlik düzeylerinin de yine okulun iklimine, felsefesine, sağlığına ve kültürüne etkisi vardır. Bu durumun sonucu olarak ta öğrencilerin okulu, yönetimi, öğretmenlerini sevmeleri, okula karşı bağlılık oluşturmaları kaçınılmaz olacaktır. Okullardaki bu görüntü, genellikle kırsal kesimden gelen ve köy ortamında yetişen YİBO'lardaki çocuklar için daha bir önem taşımaktadır.

Türkiye geniş yüzölçümüne sahip bir ülkedir. Türkiye'de nüfusun dağılımı dağınık olup nüfusun önemli bir bölümü köy, mezra, oba, kom ve yayla gibi yerleşim yerlerinde oturmaktadır. Özellikle Karadeniz, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde coğrafi engeller yaşamı ve eğitime devamı etkilemektedir. İklimin elverişsiz olduğu yörelerde uzun zaman yollar kapanmakta, yaşam koşulları zorlaşmaktadır. Bunun yanı sıra köyden kente göç sorunu yüzünden küçük yerleşim birimlerinde nüfus azalmaktadır. Bu durum, buralarda yaşayan ilköğretim çağındaki öğrencilerin eğitim talebinin merkezî bir eğitim kurumunda karşılanması çözümünü gündeme getirmektedir. Bu gerçeklerden hareketle, özellikle kalkınmada öncelikli yerleşim birimlerine yatılı veya gündüzlü öğretim veren "Yatılı İlköğretim Bölge Okulları" nın kurulması yoluna gidilmiştir (MEB, 2002:20).

Yatılı İlköğretim Bölge Okulları (YİBO) nüfusu az, dağınık, okulu bulunmayan yerleşim yerlerindeki zorunlu öğrenim çağındaki öğrencilerin parasız yatılı, bu okulun bulunduğu çevresindeki öğrencilerin gündüzlü olarak eğitim-öğretim gördükleri ilköğretim

okullarıdır. YİBO öğrencileri genellikle kırsal kesimdeki köy çocuklarıdır. YİBO’larda okuyan öğrencilerin bazı ekonomik ve sosyal zorlukları da bulunmaktadır. Okulun bulunduğu sosyal çevreden de bu okullarımızda yatılı öğrenciler olabilmektedir. O nedenle YİBO’larda görev yapan öğretmenler, öğrencilerinin genellikle ailelerinden uzak bir yaşam sürdürmekte olduklarını sürekli olarak göz önünde bulundurmalarıdır (Hoş Geldin Öğretmenim, 2010:229).

YİBO öğrencilerinin yaşayabilecekleri ve bölgeden bölgeye değişkenlik gösteren olası sorunları saptayıp bu sorunların ortaya çıkmasını önleyecek etkinliklerle, bu çocukların gelişim dönemlerindeki gereksinimlerini karşılayacak planlı etkinliklere olduğundan fazla yer verilebilir. Bu etkinlikler rehber öğretmenlerin eşgüdümünde sınıf ve şube öğretmenleri tarafından hayata geçirilmelidir. Öğrenciler, gelişimleri açısından son derece önemli olan ön ergenlik dönemini, ailelerinden uzakta kendine özgü kuralları olan oldukça dışa kapalı, farklı bir çevrede geçirmektedirler. Bu nedenle okul yönetimi, okul rehberlik servisi ve sınıf/şube rehber öğretmenleri bir sistem bütünlüğü içerisinde, uygun ortam ve sosyal etkinlikler düzenleme çabası içerisinde olmalıdırlar. Ayrıca, her YİBO personeli, kendi kurumlarının sosyal ve fiziksel koşullarında olası sorunları ve çözüm yollarını yine kendi koşullarına göre değerlendirmelidir (MEB, Hoş Geldin Öğretmenim, 2010:231).

Veliler okulun en önemli paydaşlarından birini oluşturmaktadır. Rehberlik ve danışma hizmetlerinin veli ile ilişkiler ve veli ile işbirliği konularında önemli bir payı vardır. Rehberlik ve danışma hizmetlerinin amacının çocuğun kişisel-sosyal, eğitsel ve mesleki gelişimine yardım etmektir. Bu amacını gerçekleştirmeye çalışırken aileyi de çalışmalara dahil etmek gerekecektir.

Bu amaçla rehberlik ve danışma hizmetlerini yürütürken velilerden;

- Öğrencilere kazandırılması istenen beceriler konusunda model olması,
- Okul ile iş birliği yaparak öğrencinin takibi ve değerlendirilmesinde sınıf ve okul rehber öğretmenine destek sağlaması,
- Okulda düzenlenen velilere yönelik çalışmalara katılması beklenir.

Yatılı ve pansiyonlu ilköğretim okullarında okuyan çocuklarımızın, yiyecekleri, giyecekleri, ders kitapları, defterleri, harçlıkları, ders araç ve gereçleri ile her türlü giderleri devlet tarafından karşılanmaktadır. Yatılı ilköğretim bölge okullarında öğrenim gören 6-14 yaş arasındaki öğrenciler, devletimizin denetimi ve gözetimi altında eğitimde fırsat eşitliğinden yararlanmakta, buldukları yörenin gelişimine katkıda bulunmaktadır.

Türkiye’de ilk yatılı okulların kuruluşu Cumhuriyet’in ilk yıllarına rastlar. Atatürk 1 Mart 1923 tarihinde T.B.M.M’ nin açılış konuşmasında ilköğretimde yatılı okullara ihtiyaç duyulduğunu belirtmiş ve bunun üzerine 1923–1933 yılları arasında bütçeleri elverişli illerde 1933–1938 yılları arasında bucak ve ilçe merkezlerinde, 1940’lı yıllarda ise merkezi köylerde gündüzlü ve pansiyonlu okullar açılmaya başlanmıştır (Aralpınar, 1998). 1948’de Tunceli-Nazımiye’de, 1949’da Diyarbakır-Çermik, Bitlis-Ahlat’ta ve Van İskele’de “Bölge İlkokulları” adıyla pansiyonlu okullar hizmete girmiştir. 1961 ve 1973 yıllarındaki düzenlemeler ile “Bölge İlkokulları”, “Temel eğitim Yatılı Bölge Okullarına” dönüştürülmüştür. 1983 yılındaki düzenleme ile günümüzdeki adını almıştır (Dikmen,1991).

1942 yılına kadar, köylerde açılmış olan okulların yaklaşık olarak yarısına yakını, üç sınıflı eğitimli, geri kalanı da beş sınıflı öğretmenli veya öğretmenli-eğitmenli okullardır. Üç sınıflı okullardan da çıkanlara, dördüncü ve beşinci sınıflarda okuma imkânı verebilmek için özellikle üç sınıflı okulların çoğunlukta buldukları bölgelerde pansiyonlu veya pansiyonsuz “Köy Bölge Okulları” açmanın yararlı olacağı düşünülmüştür. Bu okullar,

yalnız eğitimci, öğretmenli veya öğretmenli-eğitmenli olabilmektedir. Bölge okulları Cumhuriyetin ilk yıllarında kurulması istenilen “Yatılı Mektepleri”nin bir devamıdır. 1958 yılında 19.000 metre karelik bir alan üzerine bölge yatılı erkek okulu olarak inşa edilen, 1959 Mart ayında Afganistan’dan gelen 9 öğrenciyle yatılı okul olarak eğitime başlayan, 1963-1964 öğretim yılıyla beraber yatılı kız öğrencilerinde alınmasıyla ilk yatılı ilköğretim bölge ve pansiyonlu ilköğretim okullarının temeli Adana, Ceyhan, Mustafabeyli Kasabasında atılmıştır (MEB YİBO Yönetici Klavuzu, 2008:10).

YİBO’larda 1962 yılında 222 Sayılı İlköğretim ve Temel Eğitim Kanunu’na göre hazırlanan Bölge Okulları Yönetmeliği’nin 1. maddesindeki “Çeşitli sebeplerle henüz bir ilkokul açılmamış olup birbirlerine yakın birkaç köyün bulunduğu yerlerde veya evleri ve ev grupları dağınık olan köylerde yatılı ilköğretim okulları açılır.” hükmü gereğince planlaması yapılarak açılmaya başlanmıştır. Daha sonra 1739 Sayılı Millî Eğitim Kanunu’nun 25. ve 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu’nun 9. maddesi çerçevesinde yatılı ilköğretim okullarının açılmasına devam edilmiştir. 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nun 25. maddesi gereğince “nüfusun az ve dağınık olduğu yerlerde köyler gruplaştırılır, merkezî durumda olan köylerde ilköğretim bölge okulları ve bunlara bağlı pansiyonlar, gruplaştırmanın mümkün olmadığı yerlerde yatılı ilköğretim bölge okulları kurulmaktadır.” (MEB YİBO Yönetici Klavuzu, 2008:7)

1997-1998 öğretim yılında sekiz yıllık zorunlu öğretim uygulamasının başlatılması ile birlikte bu okullarımız daha da önem kazanmış ve sayılarının hızla artırılması ve yaygınlaştırılması yoluna gidilmiştir (<http://iogm.meb.gov.tr>)

Araştırmada, Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul Pansiyonları Yönetmeliği’nde personel hizmetleri (okul müdürünün, müdür yardımcısının, pansiyondan, öğrenci ve nöbet işlerinden sorumlu müdür yardımcısının, öğretmenlerin ve belleticilerin, sağlık personelinin görevleri) olarak belirtilen görevlerin yerine getirilmesinde karşılaşılan sorunlara ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, “Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Sorunlarına İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerini” tespit etmek ve çözüm önerilerini ortaya koymaktır. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

1. Öğretmenlerin boyutlar düzeyinde yatılı ilköğretim bölge okullarının sorunlarına ilişkin görüşleri nedir? Boyutlar arasında fark var mıdır?

2. Öğretmenlerin boyutlar düzeyinde yatılı ilköğretim bölge okullarının sorunlarına ilişkin görüşleri cinsiyet, branş ve mesleki kıdem değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?

3. Evreni oluşturan grupların demografik yapıları nelerdir?

2.YÖNTEM

Bingöl İli’ndeki “Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Sorunlarına İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerini” belirlemeyi amaçlayan bu araştırma tarama modelindedir. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlar (Karasar, 1991:77).

Araştırmanın evrenini, 2009-2010 eğitim-öğretim yılında, Bingöl ilinde bulunan 16 YİBO ve bu okullarda öğrenim gören 5354 öğrenci ile 192 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise bu okullardan basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle belirlenen 56 öğretmen ile (56 öğretmenden 11'i ücretli öğretmen olduğundan) 45 öğretmen ile 430 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma 2009-2010 eğitim-öğretim yılında yapılmıştır. Örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde Anderson'ın (1990), örneklem büyüklüğü belirleme formülü kullanılmıştır (Akt: Balcı, 2009:92).

2.1. Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri, araştırmacı tarafından alan yazın taraması yapılan ve değişik uzman görüşleri alınması sonucunda son hali verilen anket ile toplanmıştır. Ankette beşli likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılmış, değer aralıkları olarak olumsuzdan olumluya doğru, “hiçbir zaman” 1,00-1,79; (1), “nadiren” 1,80-2,59; (2), “ara sıra” 2,60-3,39; (3), “sık sık” 3,40-4,19 (4), “her zaman” 4,20-5,00 (5) olarak puanlanmıştır. Ankette öğretmenler için 42 madde vardır. Araştırmada hata payı ,05 olarak alınmıştır. Cevaplayıcıların ölçme araçlarından aldıkları toplam puan, yatılı ilköğretim bölge okullarındaki sorunlara ilişkin algılarının düzeyini belirtmektedir. Öğretmen anketine ait verilerin KMO değeri ,71, Bartlett değeri 1045.513, df:378, $p=.000$ 'dır. Veriler üzerinde faktör analizi yapılabilmesi için minimum KMO değeri 0.60 olarak önerilmektedir (Pullant, 2001). Ölçekte yer alan maddelerin faktör yük değerleri 0,41 ile 0,88 arasında değişmektedir. Ankette yer alan maddelerin birinci faktör analizi sonucunda faktör yük değerleri 0.40 değerinin altında kalan toplam 12 madde ölçekten çıkarılmıştır (Faktör yük değeri ölçütü 0.40 alınmıştır). Aynı faktör sonucuna göre farklı boyutlarda yakın değer alan iki madde daha ankette çıkarılmış, geriye ankette toplam 28 madde kalmıştır. Öğretmenlere yönelik anketin tamamının açıkladığı toplam varyans %61.075, Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı ise ,91'dir. Yapılan faktör analizi sonucuna göre anket üç boyuttan oluşmaktadır. Faktör analizi, aynı yapıyı ya da niteliği ölçen değişkenleri bir araya toplayarak ölçmeyi az sayıda faktör ile açıklamayı amaçlayan bir istatistiksel tekniktir (Büyüköztürk, 2009:123). “Pansiyon ve eğitim görevi” boyutunda toplam 13 madde vardır. Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı ise ,94'tür. “Olumlu okul iklimi ve velilerle ilişkiler” boyutunda toplam 10 madde vardır. Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı ise ,91'dir. “Belleticilerin nöbet görevi” boyutunda toplam 5 madde vardır. Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı ise ,80'dir. Ankette öğrenciler için 47 likert tipi madde vardır. Öğrencilere yönelik anketin tamamının açıkladığı toplam varyans %46.729, Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı ise ,89'dur. Öğrenci anketine ait verilerin KMO değeri ,87, Bartlett değeri 3693.982, df:378, $p=.000$ 'dır. Ankette yer alan maddelerin faktör yük değerleri 0,37 ile 0,58 arasında değişmektedir. Ölçekte yer alan maddelerin birinci faktör analizi sonucunda faktör yük değerleri 0,35 değerinin altında kalan toplam 19 madde ankette çıkarılmıştır (Faktör yük değeri ölçütü 0,35 alınmıştır). Boyutların Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı hesaplanmış, dördüncü boyutun güvenilirlik katsayısı düşük çıkınca güvenilirliğe önemli derecede etki eden ve aynı yapıyı ölçmediği tespit edilen bir madde daha ankette çıkarılmıştır. Ankette geriye ölçekte toplam 27 madde kalmıştır. Öğrencilere yönelik anketin tamamının açıkladığı toplam varyans %47.729, Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı ise ,87'dir. Yapılan faktör analizi sonucuna göre anket dört boyuttan oluşmaktadır. “Öğrenci-öğretmen ve okul yönetimi iletişimi” boyutunda toplam 11 madde vardır. Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı ise ,85'dir. “Beslenme ve temizlik” boyutunda toplam 6 madde vardır. Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı ise ,73'tür. “Belleticilerin görevleri” boyutunda toplam 5 madde

vardır. Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı ise ,71'dir. "Öğrenci ihtiyaçlarının karşılanması ve sağlık" boyutunda toplam 5 madde vardır. Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı ise ,66'dır.

2.2. Verilerin Çözümü

Hazırlanan anketler üç bölümden oluşmaktadır. Her anketin birinci bölümünde çalışmaya katılan öğretmenlere ve öğrencilere ait kişisel bilgileri içeren sorular, ikinci bölümde ise öğretmenlerin ve öğrencilerin YİBO'lardaki sorunlara ilişkin görüşlerini içeren maddeler yer almaktadır. Üçüncü bölümde ise "başka görüşleriniz varsa lütfen yazınız" şeklinde yapılandırılmamış bir soru bulunmaktadır. Veriler, SPSS 16.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sorularının analizinde, öğretmen ve öğrenci görüşlerinin düzeyini belirlemek amacıyla frekans ve yüzdeler, aritmetik ortalamalar ve standart sapmaların yanı sıra farkı belirlemek için t testi ve Varyans Analizi (One-way ANOVA) yapılmıştır.

3.BULGULAR

Bu bölümde, araştırma bulgularına ilişkin elde edilen veriler, alt problemlere göre tablolandırılmış ve yorumlanarak verilmiştir.

3.1. Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında Görevli Öğretmenlerin Demografik Özellikleri

Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında Görevli Öğretmenlerin demografik özelliklerine göre dağılımı tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında Görevli Öğretmenlerin demografik özelliklerine Göre Dağılımları.

Demografik Özellikler	f	%
Branş Değişkenine Göre Dağılımı		
Sosyal Bilimler	33	73,3
Fen Bilimleri	12	26,7
Toplam	45	100,0
Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı		
Kadın	14	31,1
Erkek	31	68,9
Toplam	45	100,0
Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Dağılımı		
1-5 Yıl	41	91,1
6-10 Yıl	4	8,9
Toplam	45	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %73,3'ünün sosyal bilimler branşında, 26,7'sinin, fen bilimleri branşında olduğu, %31,1'inin kadın, %68,9'unun erkek olduğu, %91,1'inin 1-5 yıllık kıdeme, %8,9'unun da 6-10 yıllık kıdeme sahip olduğu görülmektedir. Fen bilimleri

branşında; 3 matematik, 5 fen ve teknoloji, 2 teknoloji ve tasarım ve 2 tane de bilişim teknolojileri öğretmeni olduğu tespit edilmiştir. Sosyal bilimler branşında ise, 12 sınıf, 2 din kültürü ve ahlak bilgisi, 6 Türkçe, 4 sosyal bilgiler, 3 beden eğitimi, 4 İngilizce, 1 rehberlik ve 1 tane de görsel sanatlar öğretmeni olduğu tespit edilmiştir. Bu duruma göre bazı branş öğretmenlerinden bazı okullarda olmadığı görülmektedir. Bu öğretmenlerin hemen hemen hepsinin kıdemlerinin de beş yıldan az olduğu ve deneyimsiz öğretmenlerin görev yaptığı görülmektedir.

3.2. Öğretmenlere Yönelik Hazırlanan Ölçme Aracındaki Boyutlara İlişkin Bulgular

Yatılı ilköğretim bölge okullarının sorunlarına ilişkin öğretmenlerin görüşlerine ait aritmetik ortalama ve standart sapma sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmenlerin Görüşlerinin Boyutlara Ait İstatistik Değerleri

BOYUTLAR	\bar{x}	SS
1. Pansiyon ve Eğitim Görevi	4,53	,64
2. Olumlu Okul İklimi ve Velilerle İlişkiler	2,90	,88
3. Belleticilerin Nöbet Görevi	4,25	,88

Öğretmenlerin, yatılı ilköğretim bölge okullarındaki sorunlara ilişkin görüşlerine göre; “Pansiyon ve Eğitim Görevi” ($\bar{x}=4,53$), ile “Belleticilerin Nöbet Görevi” ($\bar{x}=4,25$) boyutlarında, “her zaman” düzeyinde sorun olmadığı, “Olumlu Okul İklimi ve Velilerle İlişkiler” ($\bar{x}=2,90$) boyutunda ise “ara sıra” düzeyinde sorun olduğu görüşünü belirtmişlerdir.

Tablo 3. Pansiyon ve Eğitim Görevi Boyutuna İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

No	A. Pansiyon ve Eğitim Görevi	\bar{x}	SS
1	Öğrencilere etüt sırasında derslerde karşılaştıkları güçlüklerin çözümünde yardımcı olurum.	4,26	,91
2	Öğrencilerin günlük vakit çizelgelerini uygularım.	4,46	,89
3	Yemekhanede öğrencilerin başında bulunarak düzenli yemek yemelerini sağlarım.	4,62	,86
4	Yatakhane öğrencilerin başında bulunarak vaktinde yatıp kalkmalarını sağlarım.	4,66	,82
5	Etüt aralarında öğrencileri gözetim altında tutarım.	4,51	,99
6	Pansiyonlarda kalan öğrencilerin ders saatleri dışında eğitimleri ile ilgilenirim.	4,20	,75
7	Öğrencilerin çalışma yerlerinde sessizce ders çalışmalarını sağlarım.	4,57	,81
8	Pansiyonla ilgili hizmetlerin okul idaresince tespit olunan iç yönerge hükümlerine göre yürütülmesini sağlarım.	4,44	,98
9	Pansiyona gelen ve gidenlerin kim olduklarını öğrenip durumla ilgilenirim.	4,77	,51
10	Pansiyon eşyasının meydana kalmamasına dikkat ederim.	4,42	,78
11	Pansiyon nöbet defterine nöbetim ile ilgili hususları yazarım.	4,62	,88
12	Etütlerde zamanında yoklama alırım.	4,73	,80
13	Hastalanan öğrencilerin durumunu nöbetçi idarecilere bildiririm.	4,60	,80

Tablo 3’te görüldüğü gibi, öğretmenler, yatılı ilköğretim bölge okullarındaki sorunlara ilişkin olarak “Pansiyon ve Eğitim Görevi” boyutunda ($\bar{x}=4,20-4,77$) “her zaman” düzeyinde sorun olmadığı görüşündedirler.

Tablo 4. Olumlu Okul İklimi ve Velilerle İlişkiler Boyutuna İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

No	B. Olumlu Okul İklimi ve Velilerle İlişkiler	\bar{x}	SS
17	Belletici odası temiz ve düzenlidir.	3,73	1,23
18	YİBO'da çalışmaktan memnunuz.	2,71	1,47
19	Okulumuzda rehber öğretmen öğrencilerin sorunları ile ilgilenmektedir.	3,60	1,37
20	Okulum yeterli sosyal aktivite alanına sahiptir.	2,95	1,34
21	Öğrenci velilerinin çocuklarına gösterdiği ilgiden memnunuz.	2,00	1,06
22	Öğretmen – Veli – Öğrenci iletişimi okulumuzda yeterlidir.	2,46	1,17
23	Okulumuzda olumlu bir öğrenme iklimi vardır.	3,22	1,16
24	Belleticilik görevini severek ve isteyerek yaparım.	2,66	1,39
25	YİBO'lar öğrencinin sosyal ve duygusal gelişimine katkı sağlar.	2,82	1,33
26	Okul müdürü, öğrencilerin istek ve ihtiyaçlarının zamanında karşılanması için çaba gösterir.	4,02	1,07

Tablo 4'te görüldüğü gibi, öğretmenler, yatılı ilköğretim bölge okullarındaki sorunlara ilişkin olarak “Olumlu Okul İklimi ve Velilerle İlişkiler” boyutunda, 21. ve 22. maddelerin ($\bar{x}=2,00-2,46$) “nadiren” düzeyinden daha üst düzeyde sorun olduğu, 18, 20, 23, 24 ve 25. maddeler için ($\bar{x}=2,66-3,22$) “ara sıra” düzeyinde sorun olduğu, 17,19 ve 26. maddeler için de ($\bar{x}=3,60-4,02$) “çoğunlukla” düzeyinde sorun olmadığı görüşündedirler. Bu boyutta bazı maddelerin öğretmenler tarafından önemli derecede sorun olarak görüldüğü söylenebilir.

Tablo 5. Belleticilerin Nöbet Görevi Boyutuna İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

No	C. Belleticilerin Nöbet Görevi	\bar{x}	SS
26	İlgililerin haberi olmadan pansiyon eşyasının okul dışına çıkarılmasını önlerim.	4,48	,92
27	Günlük yiyeceklerin tartılarak ambardan çıkarılmasında hazır bulunurum.	3,97	1,49
28	Dışarıdan gelen yiyeceklerin muayenesinde hazır bulunurum.	3,71	1,63
29	Önemli disiplin olaylarında durumu okul idaresine zamanında bildiririm.	4,75	,48
30	Okul idarecileri belleticilerin nöbet çizelgelerini adil olarak hazırlarlar.	4,35	1,00

Tablo 5'te görüldüğü gibi, öğretmenler, yatılı ilköğretim bölge okullarındaki sorunlara ilişkin olarak “Belleticilerin Nöbet Görevi” boyutunda, 27. ($\bar{x}=3,97$) ve 28. ($\bar{x}=3,71$) maddelerin “çoğunlukla” düzeyinde sorun olmadığı, 26. ($\bar{x}=4,48$), 29. ($\bar{x}=4,75$) ve 30. ($\bar{x}=4,35$) maddeler için “her zaman” düzeyinde sorun olmadığı görüşündedirler. Belleticilerin nöbet görevlerini önemli derecede yaptıkları söylenebilir.

3.3. Öğretmenlerin Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 6. YİBO'lardaki Sorunların Öğretmenlerin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılığına İlişkin t- testi Sonuçları

BOYUTLAR	Cinsiyet	N	\bar{x}	SS	t	P	Levene	
							F	p
1. Pansiyon ve Eğitim Görevi	Kadın	14	4,45	,75	-,563	,576	,064	,802
	Bay	31	4,56	,59				
2. Olumlu Okul İklimi ve Velilerle İlişkiler	Kadın	14	2,48	,71	-2,213	,032	,443	,509
	Bay	31	3,09	,89				
3. Belleticilerin Nöbet Görevi	Kadın	14	4,12	,99	-,651	,519	,958	,333
	Bay	31	4,31	,84				

Tablo 6’da görüldüğü gibi, öğretmenlerin, yatılı ilköğretim bölge okullarındaki sorunlara ilişkin olarak, görüşleri cinsiyet değişkenine göre hiçbir boyutta anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Ancak, “Olumlu okul iklimi ve velilerle ilişkiler” boyutunda kadın öğretmenler “nadiren” ($\bar{x}=2,47$) düzeyinin daha üstünde bir sorun olduğu görüşünü belirtirlerken, erkek öğretmenler “ara sıra” ($\bar{x}=3,09$) düzeyinde sorun olduğu görüşündedirler.

3.4. Öğretmenlerin Branş Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 7. YİBO’lardaki Sorunların Öğretmenlerin Branş Değişkenine Göre Farklılığın İlişkin t-testi Sonuçları

BOYUTLAR	Branş	N	\bar{X}	SS	t	p	Levene	
							F	p
1. Pansiyon ve Eğitim Görevi	Sosyal Bilimler	33	4,46	,12	-1,217	,230	1,718	,197
	Fen Bilimleri	12	4,72	,09				
	Toplam	45						
2. Olumlu Okul İklimi ve Velilerle İlişkiler	Sosyal Bilimler	33	2,86	,15	-,469	,642	,395	,533
	Fen Bilimleri	12	3,00	,25				
	Toplam	45						
3. Belleticilerin Nöbet Görevi	Sosyal Bilimler	33	4,35	,12	1,003	,216	5,634	,022*
	Fen Bilimleri	12	3,98	,35				
	Toplam	45						
							MWU=17	
							8,000	
							P= ,60	
								*p<.05

Tabloda 7’de görüldüğü gibi, YİBO’lardaki sorunlara ilişkin öğretmenlerin branş değişkenine göre görüşlerinin anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t testi sonrası yapılan Levene’s testi ile “belleticilerin nöbet görevi” boyutunun homojen bir yapıya sahip olmadığı saptanmıştır. Bunun üzerine, YİBO’lardaki sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri bu boyutta anlamlı çıktığı için (homojen dağılım göstermediği için) Mann Whitney U testi yapılmıştır. Mann Whitney U testi, iki ilişkisiz örneklemeden elde edilen puanların birbirlerinden anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediğini test eder (Büyüköztürk, 2009:155). Analizlerin sonucunda “belleticilerin nöbet görevi” boyutunda branş değişkenine göre sosyal bilimler branşındaki öğretmenlerle fen bilimleri branşındaki öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı saptanmıştır. Ancak, “Olumlu okul iklimi ve velilerle ilişkiler” boyutunda sosyal bilimler ($\bar{x}=2,86$) ve fen bilimleri branşındaki ($\bar{x}=3,00$) öğretmenler “ara sıra” düzeyinde sorun olduğu görüşündedirler.

3.5. Öğretmenlerin Kıdem Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 8. YİBO'lardaki Sorunların Öğretmenlerin kıdem Değişkenine Göre Farklılığına İlişkin t-testi Sonuçları

BOYUTLAR	Kıdem	N	\bar{X}	SS	t	p	Levene	
							F	p
1. Pansiyon ve Eğitim Görevi	1-5 Yıl	41	4,51	,66	-,518	,607	,333	,567
	6-10 Yıl	4	4,69	,36				
	Toplam	45						
2. Olumlu Okul İklimi ve Velilerle İlişkiler	1-5 Yıl	41	2,89	,87	-,226	,822	,620	,435
	6-10 Yıl	4	3,00	1,13				
	Toplam	45						
3. Belleticilerin Nöbet Görevi	1-5 Yıl	41	4,23	,88	-,567	,574	,022	,883
	6-10 Yıl	4	4,50	1,00				
	Toplam	45						

Tabloda 8'de görüldüğü gibi, YİBO'lardaki sorunlara ilişkin öğretmenlerin kıdem değişkenine göre görüşlerinin anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen t testi sonrası yapılan Levene's testi sonrasında bütün boyutların homojen bir yapıya sahip olduğu saptanmıştır. Analizlerin sonucunda kıdem değişkenine göre 1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlerle 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı saptanmıştır.

3.6. Yatılı İlköğretim Bölge Okullarındaki Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Yatılı ilköğretim bölge okullarında okuyan öğrencilerin demografik özelliklerine göre dağılımı tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında Görevli Öğretmenlerin demografik özelliklerine Göre Dağılımları.

Demografik Özellikler	f	%
Sınıf Değişkenine Göre Dağılımı		
6. Sınıf	122	28,4
7. Sınıf	140	32,6
8. Sınıf	168	39,1
Toplam	430	100,0
Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı		
Kadın	173	40,2
Erkek	257	59,8
Toplam	430	100,0
YİBO' da okuma sebebi değişkenine göre		
Yaşadığım mahrumiyet bölgesinde devam edeceğim düzeyde ve türde okul bulunmadığı için	421	97,9
Yaşadığım mahrumiyet bölgesinde okul bulunduğu halde bakacak kimsem olmadığı için	7	1,6
Ailem yurt dışında olduğu için	2	,5
Toplam	430	100,0
Yaşadığı yer değişkenine göre dağılımı		
Köy	430	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin %28,4'ünün 6. sınıf, 32,6'sının 7. Sınıf, %39,1'inin 8. sınıf olduğu, %40,2' sinin kadın, %59,8'inin erkek olduğu, öğrencilerin %97,9'unun "yaşadığı mahrumiyet bölgesinde devam edeceği düzeyde ve türde okul bulunmadığı için" %1,6'sının "yaşadığı mahrumiyet bölgesinde okul bulunduğu halde bakacak kimsesi olmadığı için" ve %0,5'inin de "ailesi yurt dışında olduğu için" YİBO'ya okumaya geldiği, öğrencilerin hepsinin evinin köyde olduğu görülmektedir.

3.7. Öğrencilere Yönelik Hazırlanan Ölçme Aracındaki Boyutlara İlişkin Bulgular

Yatılı ilköğretim bölge okullarının sorunlarına ilişkin öğrencilerin görüşlerine ait aritmetik ortalama ve standart sapma sonuçları Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Öğrencilerin Görüşlerinin Boyutlara Ait İstatistik Değerleri

BOYUTLAR	\bar{x}	SS
1. Öğrenci-Öğretmen ve Okul Yönetimi ile İletişim	3,70	,86
2. Beslenme ve Temizlik	3,38	,93
3. Belleticilerin Görevleri	4,50	,68
4. Öğrenci İhtiyaçlarının Karşlanması ve Sağlık	2,60	,82

Öğrencilerin, yatılı ilköğretim bölge okullarındaki sorunlara ilişkin görüşlerine göre; "beslenme ve temizlik" ($\bar{x}=3,38$), ile "öğrenci ihtiyaçlarının karşılanması ve sağlık" ($\bar{x}=2,60$) boyutlarında, "ara sıra" düzeyinde sorun olduğu, "öğrenci, öğretmen ve okul yönetimi ile iletişim" ($\bar{x}=3,70$) boyutunda "çoğunlukla" düzeyinde sorun olmadığı "belleticilerin görevleri" ($\bar{x}=4,50$) boyutunda "her zaman" düzeyinde sorun olmadığı görülmektedir.

Tablo 11. Öğrenci, Öğretmen ve Okul Yönetimi ile İletişim Boyutuna İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

No	A. Öğrenci, Öğretmen ve Okul Yönetimi ile İletişim	\bar{x}	SS
1	Belleticiler ders saati dışında eğitimle ilgilenirler.	3,71	1,37
2	Belleticiler gün boyu gerekli güvenlik önlemlerini alırlar.	3,92	1,28
3	Belleticiler hastalandığı zaman nöbetçi idarecilere bildirirler.	4,10	1,26
4	Okuldaki öğretmenler sorunlarıyla ilgilenirler.	3,97	1,21
5	Öğretmenlerle ihtiyaç duyduğumda rahatlıkla görüşebilirim.	3,79	1,27
6	Okuldaki öğretmenler isteklerimle ilgilenirler.	3,38	1,41
7	Okuldaki yöneticiler sorunlarımızla ilgilenirler.	3,49	1,44
8	Okul yönetimine ilettiğim sorunların çözümünde gayret gösterilir.	3,65	1,26
9	Okul müdürü ile ihtiyaç duyduğumda rahatlıkla görüşebilirim.	3,75	1,46
10	Okul müdürü zaman zaman sınıflarımızı ziyaret ederek sorunlarımızla ilgili bilgi alır.	3,30	1,51
11	Okuldaki hizmetliler ve diğer çalışanlar öğrencilere iyi davranırlar	3,58	1,45

Tablo 11'de görüldüğü gibi, öğrenciler, yatılı ilköğretim bölge okullarındaki sorunlara ilişkin olarak "öğrenci, öğretmen ve okul yönetimi ile iletişim" boyutunda 6. ve 10. maddeler için ($\bar{x}=3,38-3,30$) "ara sıra" düzeyinde sorun olduğu görüşünü paylaşırlarken, diğer maddeler için de ($\bar{x}=3,49-4,10$) "çoğunlukla" düzeyinde sorun olmadığı görüşünü paylaşmaktadırlar.

Tablo 12. Beslenme ve Temizlik Boyutuna İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

No	B. Beslenme ve Temizlik	\bar{x}	SS
12	Yemeklerimiz taze ve lezzetlidir.	3,30	1,33
13	Karnımızı doyuracak kadar yemek verilir.	3,97	1,30
14	Okulda mevsime uygun çeşitli yemekler çıkar.	3,37	1,50
15	Mutfakta kullanılan malzemeler (tabldot, bardak, çatal, kaşık vs.) sağlam ve temizdir.	3,19	1,40
16	Tuvalet ve lavabolarımız temiz ve düzenlidir.	3,33	1,42
17	Yatak çarşaflarımız, yorgan ve yastık yüzlerimiz düzenli aralıklarla yıkanır.	3,12	1,52

Tablo 12’de görüldüğü gibi, öğrenciler, yatılı ilköğretim bölge okullarındaki sorunlara ilişkin olarak “beslenme ve temizlik” boyutunda, 12, 14, 15, 16 ve 17. maddelerin ($\bar{x}=3,12-3,37$) “ara sıra” düzeyinde sorun olduğu görüşünü paylaşırlarken, 13. madde için ($\bar{x}=3,97$) “çoğunlukla” düzeyinde sorun olmadığı, görüşünü paylaşmaktadırlar.

Tablo 13. Belleticilerin Görevleri Boyutuna İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

No	C. Belleticilerin Görevleri	\bar{x}	SS
18	Belleticiler etütlerde yoklama yaparlar.	4,83	,68
19	Belleticiler etüt aralarında bizi gözetlerler.	4,59	,95
20	Belleticiler yatakhane başımızda bulunarak vaktinde yatıp kalkmamızı sağlarlar.	4,36	1,17
21	Belleticiler gerektiğinde etüt saatlerinde derslerle ilgili karşılaştığımız güçlüklerde yardımcı olurlar.	4,39	1,01
22	Belleticiler etüt saatlerinde sessiz olacak şekilde çalışma ortamını hazırlarlar.	4,31	1,14

Tablo 13’te görüldüğü gibi, öğrenciler, yatılı ilköğretim bölge okullarındaki sorunlara ilişkin olarak “belleticilerin görevleri” boyutunda ($\bar{x}=4,31-4,83$) “her zaman” düzeyinde sorun olmadığı görüşündedirler. Belleticilerin görevlerini önemli derecede yaptıkları söylenebilir.

Tablo 14. Öğrenci İhtiyaçlarının Karşılanması ve Sağlık Boyutuna İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

No	D. Öğrenci İhtiyaçlarının Karşılanması ve Sağlık	\bar{x}	SS
18	Okul bahçesinin temizlik, bakım ve diğer hizmetleri yapılır.	3,27	1,47
19	Senede en az bir defa genel sağlık muayenesi yapılır.	3,04	1,69
20	Hasta olduğumda revirde doktor muayenesi yapılır.	2,36	1,71
21	Okulda sürekli hemşire veya sağlık memuru bulunur.	1,83	1,51
22	Okulda ailemle görüşebileceğim uygun bir oda mevcuttur.	2,88	1,84

Tablo 14’te görüldüğü gibi, öğrenciler, yatılı ilköğretim bölge okullarındaki sorunlara ilişkin olarak “öğrenci ihtiyaçlarının karşılanması ve sağlık” boyutunda, 20. ve 21. maddeler için ($\bar{x}=1,83-2,36$) “nadiren” düzeyinin daha üstünde sorun olduğu, 18., 19. ve 22. maddeler için de ($\bar{x}=2,88-3,27$) “ara sıra” düzeyinde sorun olduğu görüşündedirler.

3.8. Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 15. YİBO'lardaki Sorunların Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılığına İlişkin t- testi Sonuçları

BOYUTLAR	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	t	P	Levene		
							F	p	MWU
1. Öğrenci, Öğretmen ve Okul Yönetimi ile İletişim	Kadın	173	3,88	,76	3,744	,000	8,733	,003*	17986,500
	Bay	257	3,57	,91					
2. Beslenme ve Temizlik	Kadın	173	3,58	,89	3,805	,000	,175	,676	P=,001
	Bay	257	3,24	,93					
3. Belleticilerin Görevleri	Kadın	173	4,73	,41	6,774	,000	44,054	,000*	15062,500
	Bay	257	4,34	,78					
4. Öğrenci İhtiyaçlarının Karşlanması ve Sağlık	Kadın	173	2,78	,82	3,874	,000	,283	,595	P=,000
	Bay	257	2,47	,80					

P<.05*

Tablo 15'te görüldüğü gibi, öğrencilerin, yatılı ilköğretim bölge okullarındaki sorunlara ilişkin olarak görüşleri, cinsiyet değişkenine göre, Levene testi sonrasında “öğrenci, öğretmen ve okul yönetimi ile iletişim” ve “belleticilerin görevleri” boyutlarında anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Bu boyutlarda hangi gruplar arasında puanların birbirlerinden anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediğini saptamak için Mann-Whitney U testi uygulanmış ve her iki cinsiyet grubuna ait sıra ortalamaları hesaplanmıştır. “Öğrenci, öğretmen ve okul yönetimi ile iletişim” boyutunda, erkek öğrencilerin görüşlerinin (sıra ort.=198,99) düzeyinin, kadın öğrencilerin görüşlerinin (sıra ort.=240,03) düzeyinden daha düşük olduğu ortaya çıkmıştır. “Belleticilerin görevleri” boyutunda ise, erkek öğrencilerin görüşlerinin (sıra ort.=187,61) düzeyinin, kadın öğrencilerin görüşlerinin (sıra ort.=256,93) düzeyinden daha düşük olduğu ortaya çıkmıştır. İki boyutta da erkek öğrenciler kadın öğrencilere göre daha fazla sorun olduğunu düşünmektedirler.

3.9. Öğrencilerin Sınıf Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 16. YİBO'lardaki Sorunların Öğrencilerin Sınıf Değişkenine Göre Farklılığına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

BOYUTLAR	SINIFLAR	N	\bar{X}	Varyans Kay.	Kar. Top.	sd	Kar. Ort.	F	p	Anl. Fark
1. Öğrenci, Öğretmen ve Okul Yönetimi ile İletişim	6. Sınıf	122	3,72	Gruplar Arası	1,122	2	5,561,731	7,608	,001	2-1,3
	7. Sınıf	140	3,48	Grup. İçi	12,117	427	Kruskall Wallis:14,774 P=,001 MWU=9403,500 P=,231			
	8. Sınıf	168	3,86	Toplam	23,239	429				
	Toplam	430	3,70	Levene: 4,025	p=,019					
2. Beslenme ve Temizlik	6. Sınıf	122	3,33	Gruplar	5,387	2	2,694,861	3,130	,045	2-3
	7. Sınıf	140	3,26	Grup.İçi	367,454	427				
	8. Sınıf	168	3,51	Toplam	372,842	429				
	Toplam	430	3,38	Levene: ,276	p=,759					
3. Belleticilerin Görevleri	6. Sınıf	122	4,36	Gruplar	5,935	2	2,968,461	6,432	,002	3-1,2
	7. Sınıf	140	4,44	Grup.İçi	197,005	427	Kruskall Wallis:11,473 P=,003 MWU=8811,000 P=,032			
	8. Sınıf	168	4,64	Toplam	202,940	429				
	Toplam	430	4,50	Levene: 12,210	p=,000					
4. Öğrenci İhtiyaçlarının Karşılınması ve Sağlık	6. Sınıf	122	2,70	Gruplar	2,800	2	1,400,682	2,052	,130	1-2
	7. Sınıf	140	2,49	Grup.İçi	291,377	427				
	8. Sınıf	168	2,61	Toplam	294,177	429				
	Toplam	430	2,60	Levene:,835	p=,435					

Tabloda 16'da görüldüğü gibi öğrencilerin, yatılı ilköğretim bölge okullarındaki sorunlara ilişkin olarak görüşlerinin, sınıf değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası yapılan Levene testi sonucunda “öğrenci, öğretmen ve okul yönetimi ile iletişim” ve “belleticilerin görevleri” boyutlarında anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Bunun üzerine bu boyutlarla ilgili öğrencilerin görüşlerinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için non-parametrik Kruskal Wallis-H testi yapılmıştır. Kruskal Wallis-H sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için ikili karşılaştırmalarda kullanılan Mann-Whitney U testi yapılmış ve her iki boyuttaki gruplara ait sıra ortalamaları hesaplanmıştır. “Öğrenci, Öğretmen ve Okul Yönetimi ile İletişim” boyutunda öğrencilerin görüşlerinin anlamlı olmadığı belirlenmiştir. “Belleticilerin Görevleri” boyutunda ise, 6. sınıftaki öğrencilerin görüşlerinin (sıra ort.=133,72) düzeyinin, 8. sınıf öğrencilerin görüşlerinin (sıra ort.=154,05) düzeyinden daha düşük olduğu ortaya çıkmıştır. Bu boyutta sekizinci sınıf öğrencileri YİBO'larla ilgili sorunları 6. sınıf öğrencilerine göre daha yüksek düzeyde değerlendirmektedirler. “Öğrenci, Öğretmen ve Okul Yönetimi ile İletişim” boyutunda 7. Sınıftaki öğrencilerin görüşlerinin (sıra ort.=132,98) düzeyinin, 8. sınıftaki öğrencilerin görüşlerinin (sıralar ort.=172,43) düzeyinden daha düşük olduğu ortaya çıkmıştır (MWU=8747,000, p=,000). “Belleticilerin görevleri” boyutunda ise, 7. sınıftaki öğrencilerin görüşlerinin (sıra ort.=136,26) düzeyinin, 8. sınıf öğrencilerin görüşlerinin (sıra ort.=169,70) düzeyinden daha düşük olduğu ortaya çıkmıştır (MWU=9206,500 p=,001). Bu boyutların her

ikisinde de sekizinci sınıf öğrencileri YİBO'larla ilgili sorunları 7. sınıf öğrencilerine göre daha yüksek düzeyde değerlendirmektedirler.

YİBO' lardaki sorunlara ilişkin öğrencilerin sınıf değişkenine göre görüşlerinin boyutlar arasında farklılık gösterip göstermediğine yönelik yapılan LSD testi sonucuna göre bütün boyutlarda anlamlı fark bulunmuştur. "Öğrenci, Öğretmen ve Okul Yönetimi ile İletişim" boyutunda YİBO' lardaki sorunlara ilişkin olarak, yedinci sınıf öğrencileri 6. ve 8. sınıf öğrencilerine göre daha fazla sorun olduğunu düşünmektedirler. "Beslenme ve Temizlik" boyutunda yedinci sınıf öğrencileri 8. sınıf öğrencilerine göre daha fazla sorun olduğunu düşünmektedirler. "Belleticilerin Görevleri" boyutunda sekizinci sınıf öğrencileri 6. ve 7. sınıf öğrencilerine göre daha az sorun olduğunu düşünmektedirler. "Öğrenci İhtiyaçlarının Karşılansması ve Sağlık" boyutunda ise altıncı sınıf öğrencileri 7. sınıf öğrencilerine göre daha az sorun olduğunu düşünmektedirler. Sekizinci sınıf öğrencileri ise, YİBO'larla ilgili sorunları 7. sınıf öğrencilerine göre daha yüksek düzeyde değerlendirmektedirler.

3.10. Öğrencilerin Evlerinin Nerede Olduğu Değişkenine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin hepsinin evinin köyde olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle karşılaştırma yoluna gidilmemiştir.

3.11. Öğrencilerin, YİBO'larda Okuma Sebepleri Nedir Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 17. YİBO'lardaki Sorunların Öğrencilerin Okuma Sebepleri Nedir Değişkenine Göre Farklılığına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

BOYUTLAR	N	\bar{X}	Varyans Kay.	Kar. Top.	sd	Kar. Ort.	F	p	Anl. Fark
1. Öğrenci, Öğretmen ve Okul Yönetimi ile İletişim	1.Yaşadığım mahrumiyet bölgesinde devam edeceğim düzeyde ve türde okul bulunmadığı için						,173	,842	--
	421	3,69	Gruplar Arası	,261	2	,130			
	2.Yaşadığım mahrumiyet bölgesinde okul bulunduğu halde bakacak kimsem olmadığı için								
	7	3,87	Grup.İçi	322,978	427				
	3.Ailem yurt dışında olduğu için								
	2	3,86	Toplam	323,239	429				
Toplam		430	3,70	Levene: ,237	p=,789				
2. Beslenme ve Temizlik	1.Yaşadığım mahrumiyet bölgesinde devam edeceğim düzeyde ve türde okul bulunmadığı için						,169	,844	--
	421	3,38	Gruplar Arası	,295	2	,148			
	2.Yaşadığım mahrumiyet bölgesinde okul bulunduğu halde bakacak kimsem olmadığı için								
	7	3,38	Grup.İçi	372,546	427				
	3.Ailem yurt dışında olduğu için								
	2	3,00	Toplam	372,842	429				
Toplam		430	3,38	Levene: ,270	p=,764				
3. Belleticilerin Görevleri	1.Yaşadığım mahrumiyet bölgesinde devam edeceğim düzeyde ve türde okul bulunmadığı için						,830	,437	--
	421	4,49	Gruplar Arası	,786	2	,393			
	2.Yaşadığım mahrumiyet bölgesinde okul bulunduğu halde bakacak kimsem olmadığı için								
	7	4,82	Grup.İçi	202,154	427				
	3.Ailem yurt dışında olduğu için								
	2	4,40	Toplam	202,940	429				
Toplam		430	4,50	Levene:1,138	p=,321				
4. Öğrenci İhtiyaçlarının Karşılanması ve Sağlık	1.Yaşadığım mahrumiyet bölgesinde devam edeceğim düzeyde ve türde okul bulunmadığı için						2,045	,131	---
	421	2,59	Gruplar Arası	2,791	2	1,395			
	2.Yaşadığım mahrumiyet bölgesinde okul bulunduğu halde bakacak kimsem olmadığı için								
	7	3,14	Grup.İçi	291,386	427				
	3.Ailem yurt dışında olduğu için								
	2	2,00	Toplam	294,177	429				
Toplam		430	2,60	Levene: ,785	p=,457				

Tabloda 17'de görüldüğü gibi öğrencilerin, yatılı ilköğretim bölge okullarındaki sorunlara ilişkin olarak görüşlerinin, okuma sebepleri değişkenine göre, farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası yapılan Levene testi sonucunda boyutların hiç birinde anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir. YİBO'lardaki sorunlara ilişkin öğrencilerin okuma sebepleri

değişkenine göre görüşlerinin boyutlar arasında farklılık gösterip göstermediğine yönelik yapılan LSD testi sonucuna göre de boyutların hiç birisinde anlamlı fark bulunmamıştır.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Yatılı ilköğretim bölge okullarının bazılarında bazı branş öğretmenlerinin olmadığı, bu okullarda görev yapan öğretmenlerin hemen hemen hepsinin kıdemlerinin de beş yıldan az olduğu ve deneyimsiz öğretmenlerin görev yaptığı saptanmıştır. Karataş (2006) tarafından yapılan araştırmanın sonuçlarına göre de, “Yatılı İlköğretim Bölge Okulları’nda eğitim gören öğrencilerin enerjilerini olumlu rekreatif faaliyetlerde harcamaları için gerekli olan olanakların sağlanması, tesis ve malzeme eksikliğinin giderilmesi, rekreasyon çalışmaları konusunda deneyimli öğretmenlerin bu okullara atanması, önerilmektedir. Her iki çalışmada da YİBO’larda deneyimsiz öğretmenlerin görev yaptığı sonucu ortaya çıkmıştır.

“Olumlu Okul İklimi ve Velilerle İlişkiler” boyutunda “ara sıra” düzeyinde sorun olduğu belirlenmiştir. Bu boyutta öğretmenler okulun ikliminden ve öğrenci velileriyle olan ilişkilerden ara sıra düzeyinde memnundurlar. Öğretmenler, öğrenci velilerinin çocuklarına gösterdiği ilgiden ve öğretmen-veli-öğrenci iletişiminden nadiren düzeyinde memnundurlar. Taştan (2005)’in yapmış olduğu araştırmaya göre de, “okul ile veli arasında sağlıklı bir iletişim kurulamamış olması önemli bir sorun” olarak görülmektedir. Bu sonuç ile yazar tarafından yapılan araştırmanın aynı hususla ilgili sonucu benzerlik göstermektedir.

Her çocuk bir ailenin üyesi olduğu kadar bir toplumun da üyesidir ve toplum üyeliğine ailesi aracılığıyla hazırlanır. Bilindiği gibi eğitim, aile, okul ve çocuk üçgeninde oluşan bir denge üzerine kuruludur. Bu denge ayaklardan birisi olmadığı zaman bozulur (Şenol ve Yıldız, 2009:375). Nitekim Brembeck’e (1970:119) göre, “aile; çocuğun belli bir eğitim düzeyine ulaşmasında ve eğitim ve meslek beklentilerinde duyarlı ise ve öğrencinin okulu ile benzer değerlere sahip ise çocuğun eğitiminin ilerlemesine ve akademik başarı elde etmesine daha fazla katkı sağlayacaktır. Aksi durumda ise çocuk bu alanlarda başarılı olmak için daha az çaba sarf edecektir.”. Benzer görüşü Hayes (2006:124) ise şu şekilde ifade etmektedir. “Anne ve babaların okul ile ilgisi, okul ve sınıf faaliyetleri hakkında bilinçli olmak ve öğretmenleri ile iletişim içinde bulunmak anlamına gelir. Ebeveynlerin çocuklarının eğitim sürecine ilgisi ve katılımları çocukların potansiyellerini tam olarak kullanmalarına önemli bir etki yapmaktadır. Çocuklarının eğitimlerine katkı sağlayan yetişkinler çocuklarının bazı davranış problemlerini çözmede, akademik başarılarını artırmada ve eğitimlerini ileriye taşımada diğer ailelere göre daha fazla etkili olurlar.” Görüldüğü gibi ailenin çocuğun eğitimine olan katkısı bu kadar önemli iken YİBO’larda, öğrenci velilerinin çocuklarına gösterdiği ilgi ve iletişim çok yetersiz kalmaktadır.

Öğretmenler YİBO’da çalışmaktan, okulun yeterli sosyal aktivite alanına sahip olmasından, okulda olumlu bir öğrenme ikliminin varlığından, belleticilik görevini severek ve isteyerek yapmaktan, YİBO’ların öğrencinin sosyal ve duygusal gelişimine katkı sağlamasından ara sıra düzeyinde memnundurlar. “Belleticilerin Nöbet Görevi” boyutunda ise, öğretmenler çoğunlukla ve her zaman düzeyinde memnundurlar.

Öğretmenlerin, görüşleri cinsiyet değişkenine göre hiçbir boyutta anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Ancak, “Olumlu okul iklimi ve velilerle ilişkiler” boyutunda kadın öğretmenlere göre önemli ölçüde sorun vardır. Erkek öğretmenlere göre ise “ara sıra” düzeyinde sorun vardır.

Analizlerin sonucunda “belleticilerin nöbet görevi” boyutunda branş değişkenine göre sosyal bilimler branşındaki öğretmenlerle fen bilimleri branşındaki öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı saptanmıştır. Ancak, “Olumlu okul iklimi ve velilerle ilişkiler” boyutunda sosyal bilimler ve fen bilimleri branşındaki öğretmenler göre “ara sıra” düzeyinde sorun vardır.

1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlerle 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı bir fark yoktur. YİBO’larda görev yapan öğretmenlerin hemen hemen hepsi beş yıl ve daha az kıdeme sahip öğretmenlerdir. Bu okullara beş yıldan daha kıdemli ve deneyimli öğretmen ataması yapılmamaktadır. “Olumlu okul iklimi ve velilerle ilişkiler” boyutunda 1-5 yıl ile 6-10 kıdeme sahip öğretmenler “ara sıra” düzeyinde sorun olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğu (%97,9), “yaşadığı mahrumiyet bölgesinde devam edeceği düzeyde ve türde okul bulunmadığı için” YİBO’ya okumaya gelmektedirler. Öğrencilerin hepsinin evi de köydedir.

Öğrencilerin, yatılı ilköğretim bölge okullarındaki sorunlara ilişkin görüşlerine göre; “beslenme ve temizlik” boyutu ile “öğrenci ihtiyaçlarının karşılanması ve sağlık” boyutlarında, “ara sıra” düzeyinde sorun vardır. Bu okulların açılış amaçları göz önüne alındığında her iki boyutta da ara sıra da olsa sorunun olması önemlidir. Çünkü her iki boyuttaki ihtiyaçların da zamanında karşılanması gerekir. Zira, Bilen (2009)’e göre de, “başarılı ilişki kurabilmenin temellerinden biri ihtiyaçların dengeli bir biçimde giderilmesidir. Mutlu insan fizyolojik, psikolojik ve sosyal ihtiyaçları dengeli biçimde doyurulmuş insandır.”

“Öğrenci, öğretmen ve okul yönetimi ile iletişim” boyutundaki; “Okuldaki öğretmenler istekleriyle ilgilenirler” ve “Okul müdürü zaman zaman sınıflarımızı ziyaret ederek sorunlarımızla ilgili bilgi alır” maddelerini, öğrenciler, ara sıra düzeyinde sorun olarak görmektedirler. “Beslenme ve temizlik” boyutundaki; “yemeklerimiz taze ve lezzetlidir, “okulda mevsime uygun çeşitli yemekler çıkar, “mutfakta kullanılan malzemeler (tabldot, bardak, çatal, kaşık vs.) sağlam ve temizdir”, “tuvalet ve lavabolarımız temiz ve düzenlidir”, “yatak çarşaflarımız, yorgan ve yastık yüzlerimiz düzenli aralıklarla yıkanır” ve “okulda ailesi ile görüşebileceği uygun bir odanın olması” maddelerini, öğrenciler, ara sıra düzeyinde sorun olarak görmektedirler. “Belleticilerin görevleri” boyutunu, öğrenciler her zaman düzeyinde sorun olarak görmemektedirler. Ara sıra da olsa bu hususlarda sorun olması YİBO’lar için olumlu görülebilecek sorunlar arasında görülmemelidir. Taştan (2005)’in yapmış olduğu araştırmanın sonuçlarından “YİBO’larda öğrencilerin beslenme olanaklarının yetersiz olduğu” sonucu yazar tarafından yapılan araştırmanın sonuçlarını da destekler niteliktedir.

Hasta olduğumda revirde doktor muayenesi yapılır ve “okulda sürekli hemşire veya sağlık memuru bulunur” maddelerini, öğrenciler nadiren düzeyinde değerlendirmektedirler. Bu maddeler önemli ölçüde sorun olarak görülmektedir. Okullarda sürekli hemşire ve sağlık memuru bulunmamaktadır. Işıkoğlu (2007), Taştan (2005), Yetim (2001) ve Eroğlu (2009)’in yapmış oldukları araştırmanın sonuçlarından biri de “okullarda sağlık personeli ve revirin olmadığı, yardımcı hizmetler işgörenlerinin özellikle sağlık işgörenlerinin yetersiz olduğu” yönündedir. Bu sonuçlar, yazar tarafından yapılan araştırmanın sonucu ile benzerlik göstermektedir.

Dikmen (1990) tarafından yapılan çalışmada, öğretmenlere, sınıf ve dal öğretmenlerinin sayısını yeterli bulup bulmadıklarına ilişkin bir soru sorulmuş ve öğretmenlerin % 41’i sınıf öğretmeni sayısını, % 66’sı ise dal öğretmeni sayısının yetersiz olduğunu belirtmiştir. Aynı soruyu yanıtlayan yöneticilerin % 20’si sınıf öğretmeni sayısının

yetersiz olduğunu belirtmiştir. Dal öğretmenlerinin sayısının yetersiz olduğunu ise tüm yöneticiler vurgulamıştır. Öğretmenlerin sayısının yetersiz olduğu bir okulda öğrenimin nitelikli olarak sürdürülmesi mümkün değildir. Okullardaki yetersiz öğretmen sayısı vekil ve görevlendirme yoluyla çözülmeye çalışılmıştır. Vekil ve görevlendirme öğretmenlerin nitelik açısından yeterliliğini bir yana bıraksak bile sayısal açıdan okulların ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak olduğu görülmektedir. Yazar tarafından yapılan bu araştırmada da, YİBO'larda, değişik branşlardan (ingilizce, sosyal bilgiler, bilişim teknolojileri, beden eğitimi, matematik, rehberlik, teknoloji ve tasarım gibi) öğretmenlerin yetersiz olduğu belirlenmiştir. Bunun yanında görsel sanatlar ve müzik branşlarında ise hiç öğretmenin olmadığı tespit edilmiştir. Bu öğretmenlerin hemen hemen hepsinin kıdemlerinin de beş yıldan az olduğu ve dolayısıyla deneyimsiz oldukları da söylenebilir. Yetim (2001) araştırmasında, okulların % 96'sında dal öğretmeni açığı bulunduğunu ortaya koymuştur. Araştırma bulguları yukarıda değinilen araştırma sonuçları ile örtüşmektedir. Işıkoğlu (2007)'nun yapmış olduğu araştırmanın sonuçlarına göre de "Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında görev yapan branş ve rehber öğretmenler sayısal bakımdan yetersizdir". Bu sonuçlar ile yazar tarafından yapılan araştırmanın sonuçları da paralellik göstermektedir.

Ankette yapılandırılmamış olarak "başka görüşleriniz varsa lütfen yazınız..." sorusuna öğrencilerin vermiş oldukları cevaplardan çıkan sonuçlar da şunlardır: Okulun fiziki mekanları ve olanakları ile ilgili olarak; dokuz kişi spor salonu olmadığını, beş kişi internet bağlantısının olmadığını, sekiz kişi bilgisayar olmadığını, üç kişi de revir olmadığını, Işıkoğlu (2007), Yetim (2001) ve Taştan (2005)'in yapmış oldukları araştırmalarda da okullarda, çok amaçlı salon, kapalı spor salonu gibi öğrencilerin ders içi ve ders dışı etkinliklerinde yararlanabilecekleri tesislerin bulunmadığı, donanımın, araç ve gerecin bulunmadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Temizlik ile ilgili olarak; yedi kişi birimlerin temiz olmadığını, on iki kişi tabak, kaşık vs. temizliğinin yeterli olmadığını, üç kişi de tuvalet, banyonun temiz olmadığını, öğretmen ve personelin kaba ve sert davranışları ile ilgili olarak; yirmi kişi dayak atıldığını, sekiz kişi küfür edildiğini, otuz altı kişi ayrımcılık yapıldığını, dört kişi baskı yapıldığını on dört kişi de ilgilenilmediğini, beslenme ile ilgili olarak; on dokuz kişinin öğün istediği, on üç kişi yemeklerin az verildiğini, otuz kişi de kötü ve sağlıksız yemek çıktığını, bunlardan başka; yedi kişi çalışma ortamı bulamadığını, on beş kişi kaynak eksikliği duyduklarını, dört kişi ibadet eksikliği duyduklarını, on dört kişi kantin fiyatlarını fazla bulduklarını, yedi kişi de okuldan mutlu olduklarını belirtmişlerdir.

"Başka görüşleriniz varsa lütfen yazınız..." sorusuna öğretmenlerin vermiş oldukları cevaplardan çıkan sonuçlar ise şunlardır:

YİBO'lar bir an önce kapatılmalıdır.

YİBO'larda sosyal aktivite için alanlar yetersizdir.

YİBO'larda çalışan öğretmenlerin ücretleri yetersizdir.

Öğrenciler aile sevgisinden uzak kaldıkları için öğrenmeye kapalıdır.

İlköğretim Genel Müdürlüğü tarafından 30/12/2010 tarih ve 20214 sayılı Genelge ile yukarıda belirtilen sorunların bir kısmının çözümüne yardımcı olabileceği düşünülen bir karar alınmıştır. Bu karara göre: bu okullarının fiziki yapısının iyileştirilmesi, öğrencilere yönelik her türlü hizmet kalitesinin yükseltilmesi için, öğrencilerin özellikle yeterli ve dengeli beslenmelerini sağlayabilmek, günlük besin tüketiminde değişik besin gruplarının bir arada verilmesi, 5 ana grupta toplanan her bir besin grubundan (et, süt, tahıl, sebze) ile meyve, yağ ve şeker grubundan da yeterli miktarlarda verilmesi konusunda titiz davranılması gerektiği talimatı verilmiştir. Belirtilen sebeplerden dolayı bütün yatılı ilköğretim bölge okullarında

zorunlu olarak sabah kahvaltılarında açık büfe uygulamasına geçilmesi, ayrıca, akşam yemeği sonrasında etüt saatlerinde veya uygun görülecek saatlerde ara öğün verilmesi bütün YİBO müdürlüklerinden istenmiştir.

Bütün bu sorunların azaltılması ve çözümü okul yöneticilerimizin sorumluluğu altında olmakla beraber, YİBO'larda çalışan öğretmenlerimize ve diğer görevlilere de diğer okullarda çalışanlara göre daha fazla sorumluluk düşmektedir. Çünkü, YİBO'larda çalışan özellikle öğretmenler anne babaların görevlerini belirli oranda üstlenmektedirler.

5.ÖNERİLER

1. Okul müdürlerinin öğretim liderliği rolleri gereği sık sık sınıfları ziyaret etmeleri gerekir.
2. Öğretmenlerin öğrencilerin istekleriyle daha fazla ilgilenmeleri gerekir.
3. Okulda çıkan yemeklerin taze ve lezzetli olmasına ve mevsimine göre yemek çıkmasına yönetimin özen göstermesi gerekir.
4. Mutfakta kullanılan malzemelerin, tuvalet ve lavobaların temizliğine önem verilmesi gerekir.
5. Yatak çarşaflarının, yorgan ve yastıkların yüzlerinin düzenli olarak yıkanmasına önem verilmesi gerekir.
6. Sağlık personeli bulunmayan okullara kısa sürede personel gönderilmesi ve revirlerin yeterli hale getirilmesi sağlanmalıdır.
7. Sayıca yetersiz ve hatta bazı okullarda hiç olmayan branş öğretmenlerinin bu okullara atanmalarına öncelik verilmesi gerekir.
8. Her okulda, öğrencilerin aileleriyle görüşebilecekleri bir odanın olması uygun olacaktır.
9. YİBO'ların fiziki mekânlarının ve araç-gereç eksikliğinin tamamlanmasına önem ve öncelik verilmelidir.
10. Olumlu okul iklimi oluşturulmasına ve velilerle iletişime gereken önem verilmelidir.

KAYNAKÇA

- Aralpın, H. (1998). Yatılı İlköğretim Bölge Okulları'nın Sayısal Gelişimi ve Hizmet Sunduğu Çevre. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Ankara
- Bilen, M. (2009). *Sağlıklı İnsan İlişkileri* (7. Baskı). Ankara: Anı yayıncılık.
- Brembeck, C. S. (1970). *Social Foundation of Education*, John Wilwy and Sons Inc., New York.
- Çelik, V. (2009). *Okul Kültürü ve Yönetimi* (4.Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Dikmen, S. (1991). Türk Milli Eğitim Sisteminde Yatılı İlköğretim Bölge Okulları. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 16 (167),30-35.
- Dikmen, S. (1990). Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ve Sorunları (Alan Araştırması). *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 15 (160), 30-33.
- Eroğlu, V. (2009). Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Yönetimsel Sorunları. *WCES*, 18.

Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı. 1-3 Ekim 2009, İzmir.

Hayes, D. (2006). *Primary Education, The Key Concepts*, Routledge, London and New York.

Işıkoğlu, Y. E. (2007). *Hakkari İlinde Bulunan Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Olanakları ve Sorunları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

<http://iogm.meb.gov.tr/> alınma tarihi 10/05/2011

İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 222, Resmi Gazete, (1961).

Karataş, N. Y. (2006), “Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında Okuyan Öğrencilerin Boş Zamanlarını Değerlendirme Alışkanlıkları (Bingöl İli Örneği)”, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Bursa: Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,

MEB (2008). İlköğretim Genel Müdürlüğü. *YİBO Yönetici Kılavuzu Kitabı*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

MEB İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, Resmi Gazete, (25212).

MEB (2010). İlköğretim Genel Müdürlüğü, 30/12/2010 tarih ve 20214 sayılı “Dengeli ve yeterli beslenme” Adlı Genelge.

MEB (2002). Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı Temel Eğitim Projesi, İlköğretim Okullarının Sosyal Etkilerinin Değerlendirilmesi, Ankara.

Milli Eğitim Temel Kanun, 1739, Resmi Gazete, (14574).

Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul Pansiyonları Yönetmeliği, Resmi Gazete, (18206).

MEB (2010). *Hoş Geldin Öğretmenim*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

Pullant, J. (2001). *spss Survival manual. A step-by step guide to data analyses using spss for Windows*. Philadelphia, PA: Open University Press.

Şenol, D. ve Yıldız, S. (2009). Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında Öğrenci-Öğretmen Ve Aile Etkileşimi. Diyarbakır Ve Erzurum Örneği. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18 (1), 359–376.

Taştan, A. (2005). Yatılı İlköğretim Bölge Okulları. Ankara Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitimde Kalite Yaklaşımları Dersi Ödevi.

Yetim, R. (2001). “Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Mevcut Durumu ve Öğrenci Hizmetleri”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

EXTENDED ABSTRACT

Purpose and significance: Healthy functioning of institutions depends on interaction between administrators and the administrated. School administrators' personal qualities and managerial skills have significant impact on creating positive school climate, establishing good relationships with parents, teachers' school commitment, and thus, on the increase of job satisfaction and job productivity and performance. Administrators' competence levels have impact on school's climate, philosophy, health and culture as well. As a result of this, it will be inevitable for students to like school, management, teachers and for school commitment. In this context, the communication of administrators, teachers and parents is also important. This image in schools is more important for the children studying at regional boarding primary schools (YİBO) who come from rural areas and grow up in village environment.

The purpose of this study is to determine "Teacher and Student Opinions About the Problems of Regional Boarding Primary Schools" and offer solutions.

Methods: The universe of the research consists of 192 teachers and 5354 students studying in 16 regional boarding primary schools in Bingöl province in the academic year 2009-2010. The sample of the research consists of 56 teachers (11 of whom are paid teachers, so 45 teachers) and 430 students who were selected from these schools through simple-random sampling method. The study was conducted in 2009-2010 academic year.

In this study, answers were sought to the following sub-problems.

1. What are teachers' opinions about the problems of regional boarding primary schools in dimension levels? Are there any differences between dimensions?
2. Do teachers' opinions about the problems of regional boarding primary schools in dimension levels differ in gender, branch and seniority variables?
3. What are the demographic structures of the groups constituting the universe?
- 4.

Results: According to their opinions about regional boarding primary school problems, teachers opine that there is not problem at "always" level in the dimension of "Dormitory and Task of Education" and "Watch Duties of Tutors" and there is problem at "sometimes" level in the dimension of "Positive School Climate and Relationships with Parents". The items "I am content with the parents' interest in their children" and "teacher-parent-student interaction is enough at out school" are seen significantly important by teachers. In the dimension of "Positive School Climate and Relations with Parents", teachers are content with school's climate and relations with parents of students at "sometimes" level and they are content with the parents dealing with their children and teacher-parents-student interaction at "rarely" level. In the dimension of "Positive school climate and relations with parents", Teachers of Science and Social Sciences think that there is problem at "sometimes" level.

In the dimension of "Communication with Student, Teacher and School Management" 7th grade students think that there are more problems at Regional Boarding Primary Schools than 6th and 8th grade students do. 7th grade students think there are more problems than 8th grade students do in the dimension of "Nutrition and Hygiene". 8th grade students think that there are fewer problems than 6th and 7th grade students do in "Tutors' Tasks" dimensions. In the dimension of "Meeting Students' Needs and Health", 6th grade students think that there

are fewer problems than 7th grade students do. 8th grade students evaluate the problems concerning YİBOs at higher level than 7th grade students do.

Parents' interest in their children and communication at YİBOs are very poor. Teachers are not content with working at YİBO, school's social activity fields, existence of positive learning climate at school, making tutorial tasks willingly, and YİBOs' contribution to students' social and emotional development. they are very content with in the dimension of "Watch Duties of Tutors".

Discussion and Conclusions: In most of Regional boarding primary schools, there are not many teachers of different branches (English, Social Sciences, Information Technologies, Physical Education, Mathematics, Guidance, Technology and Design and etc.). Nearly all teachers working at these schools have less than five years seniority and are novice. The vast majority of students surveyed (97.9 %) come to YİBO "because there are not schools being appropriate for their level to go in the hardsip area they live". Teachers at school sometimes deal with students' needs, school principals visit the classrooms from time to time. There are not full time nurses and health officer at schools. In addition, there are not any teachers in the branches of visual arts and music.

According to the answers given to the questions prepared as unstructured, it was determined that there are not facilities such as multi-purpose hall, indoor sports hall at schools that students can benefit from in the in-class and extra-curricular activities. It was determined that the units, toilets and bathrooms are not clean, and dishes, spoons etc. are not clean enough, they are beaten by teachers and personnel, sworn at, discriminated, pressed, not cared. Concerning nutrition, it was found out that they wanted more meals, but they were given less, bad and unhealthy meal. Furthermore, it was found out that they cannot find work environment, resources, and find the canteen prices expensive and some of them are content with the school.

The results from the same type questions teachers answered are as follow: Regional Boarding Primary Schools must be closed. Areas for social activities at YİBOs are insufficient. The salaries of teachers working at YİBOs are insufficient. Students are not motivated to learn since they are away from love of family. Teachers do not want to work at YİBOs.